

**S**PECTA nunc cur deus adhuc finixerit de terra omnes bestias agri, & omnia volatilia celi, & adduxerit ea ad Adam ut videret quod vocaret ea. Quia ratione hoc factum est, cum tantummodo bestias agri, & volatilia celi ad Adam adduxerit deus? Erant enim pecora secundum genus suum. Denique habes infra: Quia imposuit Adam nomina omnibus pecoribus, & omnibus bestiis agri. Ad autem non est intentus adiutor similis illi. Quae igitur absolutio est, nisi quia indomitae bestiae, & volatilia celi diuina potestate ad hominem deducuntur? De pecoribus autem dominis congregandis & homo habuit potestatem. Itaque illud diuinæ operationis fuerit, hoc humanae diligentiae. Similiter accipe qua causa omnia deducta sint ad Adam: ut in omnibus videret ex virtute sexi substantia constare nature, id est, ex masculo & feminino, & ipsis viri exemplis cognoscere necessarii sibi consortium mulieris adiecerum. Et immisit, inquit, deus soporem in Adam, & obdormiuit. Quis est iste sopor, nisi qui pauperis ad coniugium copulandum cum intedimus animum, veluti intertos oculos ad dei regnum, inclinare atque inflexere videtur ad quædam somnium iustus mundi, & pauperis obdormire diuinis, dum in secularis mundanisque requiescamus? Denique posteaq; sopore immisit in Adam & dormiuit, tunc ædificavit dominus deus costam quam sumpsit de Adam, in mulierem. Bene ædificavit dixit, ubi de mulieris creatio loquebatur, quia in vilo & muliere domus videtur quædam plena esse perfectio. Qui sine vxore est, quasi domo sit, qui habetur. Sicut enim vir publicis officiis, ita mulier domesticis ministeriis habilius estimatur. Considera quia ex corpore solita sumpsit, non ex anima portione, hoc est, non anima ex anima, sed os de ossibus meis, & caro de carne mea, hec vocabitur mulier. Ergo cauta humanae generationis agnouimus. Sed quia plerosq; mouet qui diligenter intuentur, quomodo si vel primo magnuimus dei fuit circa homines, vt in paradiso homines collocarentur, vel postea magno remuneratio videretur esse meritorum, vt ad paradiſum iufus vniuersi q; rapiatur, dicuntur etiæ bestiae, & pecora agri, & volatilia celi in paradiſo suis. Vnde plerique paradiſum anima hominis esse voluerunt, in qua virtutu quædam germina pullulauerint. Hominem autem & ad operandum, & ad custodiendum paradiſum esse possum, hoc est, metem hominis, cuius virtus animam videtur excolare, nec solum excolare, sed etiam cum excoluerit custodire. Bestiae autem agri, & volatilia celi quæ adducuntur ad Adam, nostri irrationabiles motus sunt, eo quod bestiae vel pecora quædam diversæ sint corporis passiones, vel turbulentiores, vel etiæ languidiores. Volatilia autem celi quid alii æstivamus, nisi inanes cogitationes, que velut volatilium more nostrâ circuulant animam, & huc atque illuc vario motu saepè traducuntur. Propterea nullus in iunctus est metu nostra similis adiutor, nisi sensus, hoc est, Ædipus. Similem sibi solam vobis noster potuit inuenire. Sed forte arguas, quia haec quoq; deus in tali paradiſo locauit, hoc est, passiones corporis, & vanitate quædam fluctuant vel inanis cogitationis, quod ipse nostri fuerit auctor erroris. Considera quid dicat. Habeat, inquit, potestatem pescum maris, & volatilium celi, & omnium repellentium que repunt super terram. Vides quod ille tibi tribuerit potestatem, vt de omnibus iudicare tu debeat, singulari genera iudicii tui sobria definitione discernere. Vocauit ad te omnium deus, vt supra omnia mentem tuam esse cognoceres. Cur quæ tibi similia minime reperisti, asciscere tibi & copulare voluisti? Dedit tibi certe sensum quo vniuersa cognosceres, & de cognitis iudicares: meritoq; de illo secundo paradiſo agro electus es, quia non potuisti feruare mādatum. Sciebat enim deus esse te fragiles, sciebat iudicare non posse, ideo dixit quasi fragilioribus: Nolite iudicare

vt non iudicemini. Ergo quia sciebat infirmum te esse ad iudicandum, volunt obedienter esse mandato. ideo præceptum posuit. Quid si non pregaricatus es, periculum incerti iudicii incidere nequivis. Itaque quoniam iudicare voluisti, ideo addidit: Ecce Adam factus est tandem unus ex nobis, vt scias bonum & malum. Voluisti tibi arrogare iudicū, pœna prava iudicii refutare non debes. Posuit tamē te contra paradiſum, ne memoriam eius possis abolere. Denique iusti in paradiſum sapientia rapiuntur, sicut Paulus rapi est in paradiſum, & audiuist verba ineffabilia. Et tu si a primo celo ad secundum, a secundo celo ad tertium mentis tuae vigore rapiaris, hoc est, quod primus unusquisque homo est corporalis, secundo animalis, tertio spiritualis. Si ita rapiaris ad tertium celum, vt video fulgora gratia spiritualis: Animalis enim homo quæ sunt spiritus dei nesciet ideo tertii celi ascensio tibi est necessaria, vt rapiaris in paradiſum: rapiaris iam sine periculo, vt possis diuidicare omnia: quia spiritualis diuidicat omnia, ipse autem a nemine diuidicatur. Et fortasse quasi adhuc fragilis audies verba ineffabilia quæ nō licet homini loqui: & tunc quod accepisti reservato, & quod audieris custodito. Paulus apostolus custodiebat ne labereb, vel alios certe faceret errare. Aut fortasse ideo dixit Paulus quia non licet homini loqui, quia erat adhuc in corpore constitutus, hoc est, via debat istius corporis passiones, videbat legem carnis suæ repugnantem legi mentis sue. Hoc enim malo intelligi, ne videamur quendam adhuc futuri periculi iactare errore. Si enim vel propter hanc vitam securitas, vt nullus pregaricatus post hanc futuræ laqueos formidemus: ergo quicunq; fuerit in paradiſo ascensione virtutis, audiet mysteria dei arcana illa atq; secreta, aut dicit dicentem dominum tanquam latronem illi a scelere ad confessionem, & ad fidei latrocinium reuertentis: Hodie Luce. 27. mecum eris in paradiſo.

1. Cor. 2.

B

Sapi. 4.

De sapientia serpentis, & causa iniuriaæ, argumētisq; quibus confidebat fe posse hominem vincere. Quomodo etiam agressus fuerit mulierem. Quid præterea negat detrahere aliqd debeamus diuinis mādato, negat addere? Utrum deniq; præter adiunctionē quæ mādato per mulierem fuit applicata, quod additū est, obfusse videatur, & ex quo ligno deo dixerit esse gustandi. Caput. XII.

**S**APIENTIA autem erat sapientior omnī bestiārum quæ erant super terrā, quas fecit dñs deus. Et dixit serpēs mulier: Quid utiq; dñe xit deus ne edatis ab oī ligno qd est in paradiſo? Cū dicit sapientiore serpē, intelligis que loquatur, id est illum aduersariū nostrū, qui tñ habet huius sapientiā mundi. Sed & voluptas atq; delectatio bene sapientis dicitur, quod & carnis appellatur sapientia, sicut habes: Quia sapientia carnis inimica est deo. Et ad Roma. 8. exquirenda delectationē genera astuti sunt, qui appetentes sunt voluptatum. Siue ergo delectationē intelligentias, quædam est diuina aduersaria mādato, & inimica sensibus nostris. Vnde Apostolus ait: Video aliam Roma. 7. legem in membris meis repugnantem legi mentis meæ, & captiuantem me in lege peccati. Si autem ad diabolum referas, verus inimicus est generis humani. Quae autem causa inimicitati nisi iniuria? Sicut Salomon ait: Quia iniuria diaboli mos introiuit in orbem ter- tarum. Inuidiæ autem causa, beatitudine hominis in paradiſo positi. Et ideo quoniam ipse diabolus acceptam gratiam tenere nō potuit, inuidit homini, eo quod figuratus elimo, vt incola paradiſi esset electus est. Confidabat enim diabolus quod ipse q; fuisset superioris naturæ, in hec secularia & mundana ceciderat, homo aut inferioris creature sperabat aeterna. Hoc est ergo qd inuidet diabolus: Iste inferior adipiscetur qd ego feruare nō potui? Iste de te migrabit ad celum, cū ego de celo lapsus ī trāsim